

Una ciutat en flames

Ben poca cosa queda de l'Alacant de fa un segle. La ciutat ha multiplicat la població per cinc, alhora que destrossava el seu passat i edificava un present en què el mestissatge –ha rebut molta immigració europea, espanyola i musulmana– no ha servit per a modelar una ciutat més amable.

La Rambla ja no és rambla, sinó una ampla avinguda farcida de cotxes sense espai per a carril bici. Els edificis històrics són enrunats o s'han convertit en subsòl d'uns altres edificis, arquetips del *desarrollismo*. Fins i tot l'ermita de la Mare de Déu del Socors –al nom duia implícita la penitència– ja no és ermita, sinó un aparcament. No subsisteix cap dels balnearis que hi havia al Postiguet, la platja popular on tothom s'arribava amb la manta al coll i el cabasset. Tampoc, és clar, les terrasses on es projectaven films durant l'estiu.

Ben poca cosa queda de l'Alacant de la primera meitat de segle passat. No pot ser altrament, tenint en compte que, allà on l'any 1930 hi havia 70.000 persones, avui n'hi ha 350.000, cinc vegades més. El català ha mutat d'idioma predominant a relíquia conservada per una minoria. I, com a mostra, l'obra cos-

tumista *Historias de la plaçeta de Sant Cristófol* (1973), escrita per Agatàngelo Soler Llorca, farmacèutic falangista que fou alcalde de la ciutat entre el 1954 i el 1963. La narració, en castellà i ambientada a la darrera del segle XIX i als inicis del XX, dóna pas a converses de carrer en català. També ho deixà dit l'insigne escriptor Enric Valor (Castalla, Alcoià, 1911 – València, 2000), que hi residí a la Segona República: “Jo he sentit Alacant parlar tota català... Tota català!”

Mariano Sánchez Soler, periodista, escriptor i actualment professor del Centre d'Estudis Ciutat de la Llum, s'afanya a matisar aquest passat catalanoparlant. “La burgesia alacantina no el va parlar mai, sobretot perquè, a conseqüència del port, era una burgesia de procedència molt diversa”, comenta, alhora que reconeix que “la ciutat va estar sota domini castellà uns pocs anys i la gent sempre

ho ha magnificat; en canvi, obliden deliberadament la influència catalana, per evident que siga”.

En efecte, Sánchez Soler maleeix fins a l'extenuació la famosa línia Biar-Busot, aquella que, a parer seu, va crear “uns valencians de primera i uns valencians de segona”, amb totes les conseqüències que això haja pogut tenir. Però alhora afirma que “Alacant mai no ha liderat res; durant bastant temps la capital administrativa fou Oriola, i si van traslladar-la fou per qüestions geogràfiques, perquè quedava al bell mig de la província”. Avui Mariano Sánchez Soler observa una ciutat despersonalitzada, que “defensa la supervivència d'edificis del segle XX perquè, d'anteriors, no en resten... Ací ningú no coneix la paraula *patrimoni*”. Al seu llibre *Alacant a sarpedes* (Denes, 2003) ja denunciava aquesta deixadesa: s'ha salvat el Mercat Central, construït

el 1921, però no els edificis històrics que hi havia a prop, com ara el Bergé. El creixement radial no ha evitat l'enderroc dels elements arquitectònics que havien singularitzat la població, i tampoc no hi ha la intenció de redreçar –ni que siga tard i malament– el rumb: el pla general d'ordenació urbana en vigor data del 1987, quan l'alcalde José Luis Lassaleta va mirar d'organitzar una mica la ciutat heretada del franquisme.

Filla de la postguerra. I és que la guerra civil és indescristible d'Alacant. Fou la darrera plaça d'anomenada on van refugiar-se els republicans, el lloc on assassinaren José Antonio Primo de Rivera i el port des del qual milers de manxecs, andalusos i murcians van emigrar cap a Europa. Alacant esdevingué, els anys 60, la *playa de Madrid*. Fins aleshores, l'àrea costanera es limitava al barri de l'Albu-

fereta i a Sant Joan, que es caracteritzaven pel fet d'acollir un turisme familiar o fins i tot residencial, no de masses.

“La República naufragà ací, al port d'Alacant”, dic sempre.” És Enrique Cerdán Tato, cronista oficial de la vila, periodista i escriptor de llarga trajectòria, persona molt compromesa amb les idees de llibertat i solidaritat, nascut al carrer de Castanys, fill de mare alacantina i pare de Villena (Alt Vinalopó). Milers de republicans van mirar de fugir de l'estat espanyol en aquest port, com ara el qui fou rector de la Universitat de València, Joan Baptista Peset, que hi acudí amb els seus tres fills. Encara avui es desconeix quants van aprofitar els dos darrers dies del març del 1939 per a emigrar des d'ací. Cerdán Tato considera que van ser entre 10.000 i 15.000, però de seguida remarca que, els anys 60, un comandant de la divisió italiana Litolia que assetjà amb els alemanys la badia alacantina, va parlar de 60.000 persones. Sí que pot calcular-se el nombre de gent que va embarcar al vaixell més emblemàtic, l'anglès Stanbrook: entre 2.600 i 3.000 persones, ço és, entre 2.600 allistats i 3.000 que potser hi havia en realitat. “L'Stanbrook no era gaire gran i es trobava en unes condicions penoses”, recorda Cerdán Tato; “el comandava un gal·lès que, amb la línia de flotació ja superada, continuava acceptant gent a bord”. Després de fer tot de ziga-zagues per esquivar els submarins italians i alemanys, l'Stanbrook féu cap a Orà, on molts dels refugiats republicans acabaren en camps de concentració. Els qui es van quedar, també els van conèixer en primera persona, i sobretot a Albaterra (Baix Segura), que en tenia un dels més sinistres: amb capacitat per a 3.000 persones, va acollir-ne vora 30.000, entre les quals el rector Peset.

Episodis ben intensos que no sols han deixat petjada a la ment dels alacantins, sinó també al nomenclàtor dels carrers. Hi ha referències a la Divisió Azul, a Queipo de Llano, a Millán Astray o al pare Vendrell, que *treballava* a la presó, on no s'estava de dir als republicans condemnats a mort la sort que tenien, de saber amb antelació quin dia moririen. “Van canviar el nom de l'avinguda de José Antonio i de la plaça del 18 de Julio, i poca cosa més”, es plany Cerdán Tato, que també és membre de la Comissió Cívica d'Alacant per a la Recuperació de

la Memòria Històrica. Fa tres mesos que volen entrevistar-se amb l'alcalde, Sonia Castedo, però no els reserva hora a l'agenda.

Si la reunió arriba, Castedo comprovarà que el memorial de greuges és més llarg. Sentirà com la comissió ha ideat un homenatge diari i perpetu a la plaça del Mercat Central, en honor de les més de 300 persones que van morir el 25 de maig del 1938, a causa d'un bombardeig indiscriminat. L'obra, dissenyada per Elena Albajar, consta de diversos llums situats a terra que s'il·luminarien cada dia a les 12 hores, l'hora punta en què les tropes feixistes van descarregar la ira, amb forma de bombes, sobre el mercat. L'alcalde anterior, Luis Díaz Alperi –també del PP–, va limitar-se a inaugurar una placa petita a la façana posterior del mercat, un rètol que la comissió troba “faller” i “festívol”, “indigne d'allò que va passar”. La placa fa referència a les “tropes italianes”, no pas “feixistes”, perquè Alperi –“volia cobrir l'expedient, res més”– així ho va dictaminar. Com a signe de repulsa, la comissió no va assistir a la inauguració del cartell.

Manuel Parra, que en forma part, diu que “tothom que ho recorda t'assegura que va ser terrible, terrible, molt terrible”. Certament, era la franja del dia amb més afluència de persones, cosa que duu Parra a asseverar que va ser una “matança deliberada de població civil” i que els testimonis mai no oblidaran “com corria la sang pel carrer”.

Un altre homenatge que impulsa la comissió roman blocat, en aquest cas al port de la ciutat. La maqueta, feta per l'eminent escultor i pintor Eusebi Sempere, mostra un monòlit d'onze metres d'altura coronat per un colom en record dels últims defensors de la República. Els responsables de l'autoritat portuària, però, els van proposar fa cinc anys de canviar la llegenda que duria inscrita, per “excessivament agressiva”. Han redactat instàncies i més instàncies, i els queda el consol que “si no ho aconseguim nosaltres, ho aconseguiran els nostres fills”.

Ara bé, l'espina que els recuperadors de la memòria porten clavada més endins és la de la reconversió del monument als màrtirs de la llibertat aixecat l'any 1907 a l'actual esplanada d'Espanya, aleshores passeig dels Màrtirs. El règim franquista va desmuntar-lo de

seguida que va prendre Alacant, l'any 1939, i amb aquelles peces de marbre va erigir-se un altre monument, de signe diametralment oposat, al barri d'Aigua Amarga, al sud de la ciutat. El conjunt, de dimensió notable, homenatja aquells que van mirar d'alliberar Primo de Rivera del seu presidi alacantí.

Amb tot, Enrique Cerdán Tato mai no ha pensat que "València i Alacant foren especialment republicanes", pel fet d'haver estat les darreres places importants a caure en mans de Franco. "Alacant ha estat liberal, amb un liberalisme molt combatiu al segle XIX, però res més; si de cas, va haver-hi republicanisme a l'actual Villafranqueza, l'antic Palamó, però el va perdre en ser incorporat per Alacant." El liberalisme alacantí prové de l'açament de Pantaleón Bonet l'any 1844, contra Isabel II i l'absolutisme, un acte pel qual resultà afusellat a la platja del Postiguet. "A Alacant, fins a la guerra civil, tant la dreta com l'esquerra van respectar molt els màrtirs de la llibertat", apunta Cerdán Tato, que ho atribueix al "contacte constant amb la cultura europea, gràcies al comerç a l'engròs, que als segles XVIII i XIX va relacionar els alacantins amb els anglesos, els holandesos, els alemanys i els italians". El clima féu que molts s'hi quedaren a viure i generà un cosmopolitisme que encara perviu.

Mariano Sánchez repara en aquest fet, la diversitat, quan explica que Alacant és "una ciutat sense memòria, sense personalitat, una ciutat on la gent no vol ser ella mateixa... A la classe de la meua filla gran hi ha 25 alumnes, i jo sóc l'únic pare nascut a Alacant!". A continuació, acusa també els qui en són fills, però: "No ens han envaït les tropes estrangeres; passa que la gent d'ací no ha estat fidel a la seua tradició, a la seua cultura, i això que també n'han vingut molts de la muntanya", gent de l'interior, majoritàriament catalanoparlant.

Una llengua muda. Els pares d'Alejandra Bou van nàixer a l'Alcoià, i ella, a Alacant, on sempre ha viscut. Estudia el tercer any de Treball Social i presideix el Consell de la Joventut d'Alacant, que aixopluga una seixantena d'associacions de la ciutat. Ella pertany a Aldarull, l'objectiu de la qual és, diu, "fomentar la cultura catalana, fer país a Alacant". Catalanoparlant de soca-rel, quan entra a

De la festa del poble a la festa oficial

José María Py, fill de notari i nascut a Jaén, instaurà les Fogueres tal com es coneixen avui. Py, que provenia de València, proposà de fer monuments semblants als fallers a fi d'atraure turistes, i se'n va sortir. Fins al punt que aconseguí que la pirotècnia deixara de ser il·legal i que la nit de la crema fora la del 24 de juny i no la del 23, com fins aleshores. "Els canvis van arrelar de seguida –explica Lluís Amat, secretari i delegat de cultura de la foguera Sèneca-Autobusos, de la secció especial–, i de fet la República fou l'època més crítica de la festa."

Amb el franquisme, però, novament s'imposaren l'oficialisme i la censura, i a la dècada dels 50 les fogueres van ser a punt de defallir. Van desaparèixer dues comissions de cada tres, i no va faltar qui ho atribuïra al fet que "allò que abans era una foguera, ara és una falla". En efecte, la major part dels cadafals són erigits per artistes fallers.

Les fogueres han repuntat, però ni de bon tros tenen la incidència de les falles. Mentre al cap i casal hi ha uns 100.000 fallers, a Alacant els foguerers censats no arriben a 8.000. Les comissions amb més membres en compten una quarantena. Malgrat tot, el poder hi ha tornat a ficar cullerada: "L'any 1999, poc abans de les eleccions, l'alcalde Díaz Alperi [ho va ser del 1995 al 2008] va nomenar regidor Andrés Llorens Fuster, persona molt lligada a CCOO i que en aquell moment presidia la comissió gestora de festes", explica Amat. Deu anys més tard, Llorens encara és regidor, milita al PP i ha esdevingut primer tinent d'alcalde.

Tret de Sèneca-Autobusos, hi ha ben poques comissions que facen el llibret o que retolen els monuments en català. L'any passat, arran de la reforma del reglament de Fogueres, Amat va proposar al ple municipal d'incloure-la com a "llengua vehicular" de la festa, però va haver de conformar-se amb un "se'n recomana l'ús", cosa que "evidentment, mai no passa", es plany. Així, hi ha comissions que fan dos llibrets: un en la llengua pròpia, per optar al guardó que atorga la Generalitat, i un altre per al veïnat, en castellà. La comissió Parc-Plaça de Galícia, la darrera vencedora, va demanar disculpes als veïns per no haver-lo redactat en castellà. I a la *banyada* amb què es clou la crema de la foguera de l'ajuntament encara se senten alguns crits de "¡Putà València!". Canal 9 hi treu el so.

un comerç, parla en castellà perquè "no m'ix fer una altra cosa". "Només si percep un deix clarament valencià, canvie d'idioma", reconeix, i es consola amb

A dalt, Lluís Amat. A sota, celebració a la foguera Carolines Altas, la guanyadora del 2007.

la universitat, "on se sent molt més el català, hi ha molts estudiants de l'Alcoià i de la Marina". Així i tot, "vaig demanar classes en valencià i rep totes les assign-

JOAQUIN DF HARO

Mariano Sánchez Soler

RAFA ARJONFS

Angeles Cáceres

FL TFMP5

Alejandra Bou

natures en castellà... És com si l'haguera fet igual com tothom". Bou opina que "en segons quins moments, notes odi envers la llengua", i ho exemplifica amb la recollida de signatures que ha emprès Acció Cultural del País Valencià dins de la campanya *Televisió sense fronteres*. "Ni que els diguen que és per la llibertat d'expressió, no aconsegueixen que alguns els donen suport: 'No vull saber res dels catalans ni dels valencians', els responen." L'odi també inclou les manifestacions del tipus "¡háblame en cristiano!" que amigues seues han sentit en adreçar-se en català a una botiga.

Enmig d'aquest hàbitat, Bou sospira cada vegada que es fa un Triangle Jove, que és la manera com els consells de la joventut de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears anomenen les trobades trilaterals que fan una vegada l'any i en què parlen de cultura, medi, economia, habitatge... Santa Pola (Baix Vinalopó) va acollir-ne una edició, i l'última ha estat a Sant Feliu de Guíxols (Baix Empordà), "on la delegació més gran va ser la nostra, la del sud", potser per la necessitat d'alliberament que senten.

"Hi ha llocs en què et miren malament, si els parles en català", confirma Enrique Cerdán Tato, "però, en canvi, a l'Alacantí es conrea més bona poesia en català que no en castellà", diu aquest home de lletres. Emili Rodríguez Bernabéu, Gaspar Jaén, Joaquim Caturla o Carles Seguí demostren que hi ha un grup important de gent que escriu molt bé en català".

"El principal problema –continua– és que l'empresariat sempre ha parlat en castellà, sobretot perquè han comerciat molt amb Castella i aquest era, fins fa no gaire, el port de Madrid. Recorde que, a la meua infantesa, cap als anys 30, el català ja s'havia perdut bastant al centre de la ciutat, per bé que es parlava i molt a barris com ara Sant Blai i Benalua." Com si es tractara del tio Canya, Cerdán Tato s'emociona quan fa saber que tots els seus néts són inscrits en la línia en valencià: "Això era del tot impensable, només fa uns anys!"

Sánchez Soler confirma que és habitual de trobar-se actes de rebuig en parlar la llengua pròpia i informa que "només un dels regidors és catalanoparlant, i perquè és alcoià". Queda lluny, doncs, la crònica en què Ramon Muntaner va escriure que els alacantins eren "vers catalans e parlen del bell catalanesc del món". Segles després vingué el cavaller D'Asfeld que el 1709 prengué la vila per lliurar-la de seguida a Felip V, que dictà el decret de Nova Planta.

Brauli Montoya, membre de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), va escriure a *Alacant, la llengua interrompuda* (Denes, 1996) que les classes més altes van deixar de parlar català a la meitat del

segle XIX; la burgesia féu igual cap a la darrerria del mateix segle, i la desfeta ja va ser generalitzada en passar la guerra civil. Els anys 30 del segle XX, però, hi havia nombroses publicacions periòdiques escrites en el català, encara no normatiu, de l'època: *El Amic del Poble*, *El cullerot alicantí*, *Garrotà de Segoa...*

Segons Mariano Sánchez Soler, "el català no s'utilitza com a llengua de comunicació, a Alacant; n'hi ha que el parlen a casa, però no fora, i si vas al Mercat Central sentiràs que hi ha parades que el parlen, però només després d'haver-hi anat quatre o cinc vegades i quan ja et coneixen". Això sí, "ací ningú no qüestiona la unitat de la llengua, com passa a València, encara que jo sí que he sentit dir 'parlem alacantí!'"

Mestissa com poques. L'any 1928, Alacant tenia 70.000 habitants; el 1960, 121.000; el 1985, 250.000; i enguany, vora 350.000. El creixement imparable del municipi no ha anat acompanyat de la sostenibilitat. És la penúltima ciutat de l'estat espanyol al rànquing de zones verdes –únicament 3,5 metres quadrats per persona–, un fenomen agreujat la darrera dècada, quan la ciutat ha perdut el 25% de la superfície verda de què

Mariano Sánchez Soler maleeix la línia Biar-Busot, perquè "va crear valencians de primera i valencians de segona"

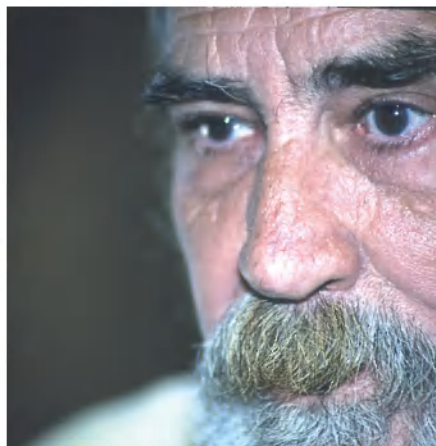
BIRI IUSTEFA / GAZETELI MURKO

FFF

FFF

FFF/EL TEMPS

Com a darrera ciutat republicana, Alacant té relació amb la guerra civil. Dalt, el vaixell Stanbrook, on van partir els darrers exiliats. Al costat, homenatge a la tomba de Primo de Rivera, abans no la dugueren a Madrid. A sota, el Mercat Central, bombardejat el 1938. Enrique Cerdan Tato vol un homenatge digne a aquells morts. A la dreta, monument als qui intentaren alliberar Primo, construït a partir d'un memorial als màrtirs de la llibertat.

disposava. “Bonica, allò que se’n diu bonica, Alacant no ho és...”, xiuxiueja Alejandra Bou, que de seguida, com fan molts alacantins, la compara amb València –“sembla que tot s’ho enduen allà”– i demana respostes als “problemes d’accessibilitat que té aquesta ciutat”. De l’equip de govern municipal, Bou salva la regidora de Joventut, Laura Chorro –parella de Ricardo Costa, fins fa poc secretari general del PP valencià–, però no observa millores en Sonia Castedo: “És més propera que Alperi, però a l’hora de la veritat tenim els mateixos problemes, posa entrebancs a tot, ens costa enormement d’aconseguir el permís per a ocupar la via pública”, rebla.

“És una ciutat terrible, però n’estic enamorat”, afegeix Sánchez Soler, que, amb tot, guarda a la retina aquell 1972 en què va marxar a estudiar a Madrid –“mai no m’he sentit més feliç!”– i va deixar enrere aquell Alacant “fosc, surrealista, hipòcrita”. Un Alacant ja mestís en què,

a l’escola, “hi havia alguns insults terribles”, com ara “manchego”, “murciano” i “madrileño”. I n’hi havia un quart, “valenciano”, que equivalia a “fill de puta”. Aquella ciutat, siga com siga, “vivía de cara a la Marina i d’esquena al Baix Segura i a Múrcia, però no hi havia manera: València parava lluny i a Barcelona ens deien *Alicant*”. Un entorn gris que no evitava que la platja fora a tocar, “a l’altre costat de la finestra”.

Ángeles Cáceres, igualment periodista i escriptora, s’intitula “alacantina d’al·luvió”. Nascuda a Chinchilla (Albacete), ha escrit a *Entreviu i Información*, el diari de referència a les comarques alacantines, on encara col·labora. Fa 42 anys que va fer-hi cap, es considera “manxega i alacantina, al cinquanta per cent”, i acaba de demanar l’alta a Esquerra Unida, farta de veure la política des de l’altra banda de la tanca. Filla del metge del poble, va haver de fer les maletes en quedar-se embarassada del seu primer fill. Fou mare

soltera en ple franquisme, tot un drama en aquell entorn. Després de sis mesos “de molt mal record” a València –a la casa-bressol Santa Isabel, on “cada 15 minuts el rellotge cantava ‘per a ofrenar noves glòries a Espanya...’”–, el 1967 va instal·lar-se a Alacant. “Són un *piojo pelao*, no sent cap rancúnia envers València, no he corregut al voltant d’una foguera cantant *¡puta Valencia!*”, diu, però immediatament després jutja que “fa tant de mal la servitud dels nostres polítics envers València –som els germans pobres, tot es queda allà– com la rancúnia latent de fa anys”. Quan se li demana una opinió d’Alacant, resumeix que “no hi ha res que valga la pena, ni tan sols la Volvo Ocean Race, la Ciutat de la Llum o el tramvia acabat d’estrenar”. Mira enrere i constata una “ciutat destrossada, amb símbols esquerdatos com ara la serra de Fontcalent: “L’han foradada per fer el tramvia, pedreres i per ajudar Enrique Ortiz”, el constructor de capçalera

FI TEMPS

FF

FI TEMPS

El Postiguat, a peus del castell de Santa Bàrbara, sempre ha estat la platja del poble. La construcció de l'hotel Melià, amb forma de ziga-zaga, l'afluència dels primers turistes i la desaparició d'alguns balnearis l'han despersonalitzada una mica. Al centre, musulmans resen en aquesta platja d'Alacant, l'àrea més atractiva de la ciutat i avantsala de la característica esplanada, que copià el disseny del paviment del passeig marítim de Copacabana.

de l'Alacantí i contractista habitual de la Generalitat Valenciana, el nom del qual apareix a l'informe policíac que ha descobert un presumpte finançament irregular del PP valencià. Enrique Cerdán Tato defineix Enrique Ortiz e Hijos, SA, com l'“asil dels polítics defenestrats, ni que siga un asil temporal, fins que es recol·loquen”. Àngel Luna, portaveu del PSPV-PSOE a les Corts valencianes –i signant de la querrela que reclama

alcalde que mai ha tingut la ciutat, tot i no ser populista com el seu antecessor Lassaleta (1979-1991); alguns altres, resalten la seua fama de *don Joan*, el gust pel luxe i la negativa a fer un registre de parelles de fet, quan era alcalde.

Ángeles Cáceres troba a faltar “una oposició sòlida que presente una idea alternativa de ciutat, més enllà de fer cases i més cases, com proposa el PP amb desficacis com el pla Rabassa [Ortiz

Alacant amb una frase figurada: “És com llançar aigua a un colador.”

Comptat i debatut, Cáceres detecta una “revifalla de la dretanització, de les formes i usos de la dreta, amb actuacions com la d'Alperi [alcalde del 1995 al 2008], que no retirà el títol de fill predilecte a Franco tot i que 25.000 signatures li ho demanaven i per llei havia de fer-ho”. Aquesta escriptora, guanyadora de premis diversos, remet a tot de punts del municipi on és senzill de trobar símbols franquistes, i suma un altre desig incomplet al reguitzell de peticions en pro de la memòria històrica: Cáceres diu que el consistori no els permet de col·locar una placa en record del camp de concentració dels Ametlers, i quan hi han fet un acte d'homenatge als que hi van passar, han plantat un arbre com a record i l'endemà hi ha aparegut arrencat i amb un cartell curiós al costat: “Assassins feixistes”. “Ací tot es molt barroer, molt superficial, hi domina el menfotisme”, es plany.

Cerdán Tato: “Alacant mai no ha estat republicana. Ha estat liberal, res més”

que la justícia investigue les informacions aportades per la policia– ha estat un dels polítics que transitòriament han assessorat Ortiz. Enviat pel PSOE des de Madrid, on va nàixer, amb la missió d'assentar el socialisme a Alacant durant la transició, va ser-ne alcalde del 1991 al 1995. Alguns diuen que ha estat el millor

edificarà 15.000 habitatges en una zona d'expansió de la ciutat, si es consuma]”. També nota l'absència d'una política cultural més decidida. “Ni tan sols els grans premis literaris de la ciutat no es decideixen ací: els han lliurats a Planeta i els guanyadors els escullen fora”, apunta. Tot plegat fa que Cáceres definesca

Dins el menfotisme inclou l'atzucac idiomàtic –“s'hi sent més valencià que quan vaig arribar, però si entre en una conversa entre valencianoparlants, canvien al castellà. Els dic que no ho facen, són a la seua terra i han de parlar-lo tant com puguen, però no fan cas”– i l'estira-irronsa amb el cap i casal: “Allà se'n van moltes coses, sí, però també perquè ací no lluítem prou per tenir-les, ací no-més preocupen les requalificacions, les urbanitzacions, l'enriquiment ràpid.”

Ángeles Cáceres: “Ací tot és molt barroer i superficial, hi domina el menfotisme”

Quan albira el futur, Ángeles Cáceres encara veu “l'ampolla mig plena”, una ampolla plena d'“utopia”, assumeix. “Quan més negre està el panorama, quan més corrupció sembla haver-hi, és quan més hi hem de creure”, conclou.

Una esperança compartida. Mariano Sánchez Soler hi afegix que, “malgrat tot, hi ha moviment, hi ha dolçainers, hi ha activistes per la llengua... Encara no és prou, però és alguna cosa. Hem de deixar de conformar-nos amb mantenir només la façana, en tot cas”, i cita la impressionant nova seu de la Cambra de Comerç d'Alacant, l'antic hotel Palas, cremat per dins dues voltes per poder enderrocar-lo totalment. “En això sí que som molt valencians”, ironitza.

“També caldria abandonar el victimisme envers Madrid i València, que sempre semblen tenir la culpa dels nostres mals; ací el victimisme es fa servir de manera caciquil”, diu Sánchez Soler, que passa comptes amb els empresaris de la ciutat d'Alacant, que “sempre s'han estimat més ser cap de ratolí que no cua de lleó, sempre han mirat més cap a Albacete i Múrcia que no cap a València, fora per destacar-hi o per odi a allò valencià... I és que, cal dir-ho tot, els empresaris de València sempre han estat molt radicals, s'han mirat el melic i no han volgut liderar el país; en tenen prou amb la província”. En aquest punt Sánchez Soler fa un parèntesi i parla d'Antonio Fernández Valenzuela, que acaba de deixar el càrrec de president de la Cambra de Comerç alacantina. Autor d'invectives destacades contra la Generalitat Valenciana per la “manca d'inversió a Alacant”, abans ha-

via presidit la diputació sota el paraigua del PSPV-PSOE, on ara torna a militar. *Moscú*, l'apel·latiu amb què se'l coneix i que prové de la seua empresa impressora, va abandonar el partit el 2002 i ara podria optar a l'alcaldia. Ell i l'actual president de la corporació provincial, el zaplanista José Joaquín Ripoll, són els adalils del presumpte greuge comparatiu amb València. Segons Mariano Sánchez, “*Moscú* és allò que a Itàlia en diuen *polític de negocis*, és la demostració de

què és aquesta ciutat, del seu nivell”. De Ripoll, en diu que “té una visió molt estranya de la província que presideix, com Carlos Fabra a Castelló, Alacant és molt més diversa que no fa veure Ripoll”.

El 2007 l'esquerra no va governar de nou la ciutat d'Alacant per un centenar de vots, els que van faltar a Esquerra Unida per a accedir a l'ajuntament. El PP té una majoria ajustadíssima, però ha renovat el cap de cartell enmig de la legislatura en curs. S'hi assentarà, Castedo? És jove, oberta i, segons Cerdàn Tato, “intel·ligent i astuta”. En quin sentit? “Díaz Alperi regalava whisky i vi als membres de l'Associació de Veïns, i ella mira de fer igual. No té el vigor de Rita Barberà, però.” El cronista oficial manté reserves, doncs, sobre el possible tomb electoral –“és una ciutat molt acomodaticia”–, i se li eriça la pell quan evoca la Volvo Ocean Race, la volta al món de vela de què Alacant continuarà essent la seu, una Copa de l'Amèrica menor, un premi de consolació.

La competició naviliera –“ha tingut ben poca repercussió, més enllà dels curiosos”– no resoldrà l'“urbanisme lamentable” que, segons Enrique Cerdàn Tato, regna a Alacant, una ciutat desestructurada. “Ja ho va dir el comte de Lumiares fa tres segles: els alacantins tenim tendència a destrossar tota herència del passat.”

Com la Duaneta, l'edifici històric que l'alcalde Lassaleta va desmuntar, pedra a pedra, el 1990. Va numerar-les totes, per si després es reconstruïa vés a saber on. I pedra a pedra, la gent va anar desfilant per la zona a furar-les per construir els seus xalets.

Elx, amb dos patrimonis de la humanitat, i Torrevella i Oriola, amb molt de patrimoni –però de ciment– en mans privades, són les altres grans poblacions del sud. Ni aquestes tres ni tantes altres, però, no difereixen tant de la ciutat d'Alacant. Ens hi aproximem.